

20.5.2009

Oikeusministeriö
Tuomo Antila
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

oikeusministerio@om.fi

Oikeusministeriö

22.05.2009

al 23/41/2007

Asia:
Tunnus:

Ehdotus maksupalvelulaiksi
OM 23/41/2007

Oikeusministeriö on 24.4.2009 päivätyllä kirjeellään pyytänyt Finanssialan Keskusliitto ry:ltä lausuntoa luonnoksesta, joka koskee hallituksen esitystä maksupalvelulaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Korttimaksamisen merkittävänä palveluntarjoajana Suomessa Luottokunta pyytää saada lausua luonnoksesta Finanssialan Keskusliitto ry:n lisäksi myös suoraan Oikeusministeriölle jäljempänä kuvattujen, maksupalveluiden tarjoajan kannalta taloudellisesti ja toiminnallisesti keskeisten seikkojen huomioon ottamiseksi maksupalveludirektiivin täytäntöönpanosäätelyä Suomessa valmisteltaessa.

Siirtymäajan välttämättömyys

Olenaisilta osiltaan pakottavia säännöksiä sisältävä maksupalvelulaki on suunniteltu tulemaan voimaan 1.11.2009 ilman siirtymäaikaa. Lailla säädetään uusista maksupalveluntarjoajaa koskevista yksityiskohtaisista velvoitteista, joiden täytäntöön paneminen edellyttää palveluntarjoajilta voimassa olevien sopimusehtojen uusimista, palveluiden tuottamiseen liittyvien prosessien päivittämistä ja tietojärjestelmien muutoksia. Ilman siirtymäaikaa voimaan tuleva pakottava lainsäädäntö asettaa palveluntarjoajat väistämättä tilanteeseen, jossa ne eivät lain voimaan tullessa kykene täyttämään uusia vaatimuksia.

Hallituksen esityksen perusteluissa ei ole otettu riittävällä painoarvolla huomioon lain vaatimuksista aiheutuvien toimintaympäristön muutosten hallitun toteuttamisen vaatimaa kohtuullista aikaa ja niiden kerryttämiä kustannuksia. Tietojärjestelmien muutostarpeet edellyttävät vastuullisesti toimivalta luottolaitokselta riittävän suunnittelu- ja toteutusajan, jota ilman siirtymäaikaa voimaan tuleva laki ei salli. Tältä osin lailla ei saavuteta sille asetettua tavoitetta maksupalvelun käyttäjän aseman vahvistamisesta: nopeassa aikataulussa toteutetut prosessi- ja järjestelmämuutokset lisäävät riskiä siitä, että maksupalveluissa voi esiintyä virheitä, joissa todellinen vahingon kärsijä on lopulta kuluttaja. Tämä ei voi olla lainsäätäjän tarkoitus.

Koska lain lopullinen sisältö ei vielä ole maksupalvelun tarjoajien käytössä, ei tietojärjestelmämuutoksia ole taloudellisesti tai toiminnallisesti perusteltua aloittaa tässä vaiheessa. Lain suunniteltuun voimaantuloon on viisi

Postiosoite	Puhelin	Internet	Y-tunnus	Kmr	Kotipaikka	BIN
LUOTTOKUNTA	(09) 696 41					
00050 LUOTTOKUNTA	Telefaksi (09) 6964 9202	www.luottokunta.fi	0201646-0	180.069	Helsinki	492000

kuukautta aikaa. Vain enimmilläänkin muutamaksi kuukaudeksi jäävä valmistelu-aika ei kohtuudella arvioiden ole riittävä suunnitella ja toteuttaa merkittäviä järjestelmämuutoksia pankkien ja muiden luottolaitosten massiivisia tapahtumavolyymeja käsittelevissä tietojärjestelmissä.

Maksu tai alennus maksuvälineen käytöstä

Valmisteltaessa maksupalvelulain säännöstä, joka koskee maksunsaajan oikeutta periä maksuvälineen käyttämisestä lisämaksua tai myöntää alennusta (MPL 60 §), ei ole kansallista täytäntöönpanoa valmisteltaessa otettu riittävästi huomioon suomalaista maksamisen infrastruktuuria.

Käteismaksamisen jo ohitettuaan korttimaksaminen on viime vuosina kasvanut Suomessa entisestään. Suomalainen maksamistapojen kehittyneisyys ja maksukorttien laaja käyttöönotto käteis- ja shekkimaksut korvaavana maksuvälineenä ovat mahdollistaneet tehokkaat korttimaksamisen prosessit ja varsin laajan korttien käytettävyyden maassamme. Näin syntyneet tehokkuushyödyt ovat välittyneet suoraan kuluttajille muun ohessa kaikkien kuluttajien saatavilla olevien laajan käytettävyyden omaavien ns. on-line-veloituskorttien muodossa. Suomalainen maksaminen poikkeaa merkittävästi monissa muissa euromaksualueen maissa noudatetuista maksutavoista, kuten Saksassa ja monissa Etelä-Euroopan valtioissa. Maksupalvelulain täytäntöönpanoa Suomen osalta valmisteltaessa tätä kehitysvaihetta ei kuitenkaan ole otettu tarkoituksenmukaisella tavalla huomioon.

Suomen kaltaisessa kehittyneessä maksamisen infrastruktuurissa lisämaksun ja alennuksen salliva uusi laki saattaisi ilmeisimminkin johtaa siihen, että edistynyt ja tehokkaaksi osoittautunut maksamisen kulttuurimme lähitisi kehittymään kokonaistaloudellisesti epäsuotuisaan suuntaan: palaaminen käteisen käyttämiseen synnyttää sekä maksunsaajille että maksupalveluntarjoajille nykyistä suurempia taloudellisia rasitteita ja prosessien tehostomuuksia. Vastaavasti kuin korttimaksamisen tuomat tehokkuushyödyt välittyvät maksupalvelun käyttäjille, myös käteismaksamisen lisäkustannukset välittyvät lopulta maksupalvelun käyttäjän vastattaviksi.

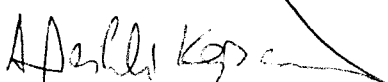
Lainsäätäjän tulisi kansalliset maksamisen ominaispiirteemme huomioon ottaen käyttää direktiivin 52 artiklan 3 alakohdan mukaista kansallista optiotaan kieltää oikeus vaatia maksua maksuvälineen käyttämisestä. Esitöiden mukainen kansallisen liikkumavaran hyödyntäminen yksinomaan maksun määrällisenä rajoittamisena ei riitä sääntelylle asetettujen kilpailun ja tehokkuuden edistämisen tavoitteiden saavuttamiseen. Nämä tavoitteet voidaan saavuttaa vain edistämällä käteismaksua kokonaistaloudellisesti tehokkaampien maksuvälineiden kehittymistä ja niiden käytettävyyttä tukemalla toimenpiteillä.

Korttimaksun sivullissitovuutta koskevat säännökset

Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan nimenomaisesti, että maksupalvelulain 8 luvun (*Maksun sivullissitovuus ja oikea-aikaisuus*) säännöksiä, jotka perustuvat voimassa olevaan tilisiirtolakiin, ei sovelleta korttimaksuihin.

Koska maksupalvelulakia sovelletaan korttimaksuihin, lakiin tulisi lisätä säännös myös korttimaksun sivullissitovuudesta. Korttimaksu sitoo maksajaa hänen annettuaan suostumuksensa maksutapahtumaan. Suostumuksen antamiseen sidottu maksutapahtuman sitovuus tulisi ulottaa myös maksajan velkoihin ja muihin sivullisiin.

Tällä säännöksellä olisi nykytilaa selkiyttävä vaikutus kortinhaltijan maksukyvyttömyystilanteissa, joissa konkurssi tai muu insolvenssimenettely voi alkaa maksunsaaja-aloitteisen korttimaksun prosessin missä vaiheessa tahansa. Korttimaksua koskeva maksutapahtuma voi maksajan konkurssin alkaessa käytännössä olla maksunsaajalla, maksunsaajan palveluntarjoajalla, kansainvälisellä korttijärjestöllä, maksajan palvelutarjoajalla tai maksajan laskulla. Nimenomainen säännös korttimaksun sivullissitovuuden alkamisesta maksutapahtuman suostumuksen antohetkellä selkiyttäisi nykytilaa.

LUOTTOKUNTA
Heikki Kapanen
Toimitusjohtaja
Minna Kurru
Päälakimies